

УДК 061.1-027.543:02(045)

DOI: <https://doi.org/10.31470/2518-7600-2023-19-213-254>

**STRATEGIC DIRECTIONS, KEY INITIATIVES AND
ACTIVITIES OF THE INTERNATIONAL FEDERATION
OF LIBRARY ASSOCIATIONS AND INSTITUTIONS
(2019–2022)**

**СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ, КЛЮЧОВІ ІНІЦІАТИВИ ТА
ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
БІБЛІОТЕЧНИХ АСОЦІАЦІЙ
ТА УСТАНОВ (2019–2022 роки)**

Леся Халецька,

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії та
документознавства,*

E-mail: lecenka@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8409-2138>

Researcher ID: [Lesia_Khaletska](https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru)

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru>

*Національний авіаційний
університет, проспект*

*Любомира Гузара, 1 м. Київ,
Україна, 03058*

Lesia Khaletska,

Ph.D.in Historical Sciences,

*Associate Professor of the
Department of History and
Documentary Science*

E-mail: lecenka@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8409-2138>

Researcher ID: [Lesia_Khaletska](https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru)

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru>

National Aviation

*University, 1, Liubomyra Huzara
ave. Kyiv, Ukraine, 03058*

ABSTRACT

The article highlights the role, initiatives and strategic directions of the International Federation of Library Associations and Institutions (hereinafter – IFLA) in 2019–2022. It has been established that this period has become a new stage in the activities of the organisation, which at that time held a number of important events and adopted strategic programme documents. For example,

in 2019, the World Information and Library Congress in Athens adopted the IFLA Strategy 2019–2024, which formulated four strategic areas of activity: strengthening the voice of libraries at the global level; development and improvement of professional practice; uniting and strengthening the professional field; and optimising the IFLA organisation. In 2020, an important document was adopted, the Statement on Libraries and Open and Effective Governance, which emphasises the role of libraries in effective public decision-making.

An attempt is made to analyse the activities of the International Federation of Library Associations and Institutions in implementing the main directions of the IFLA Strategy for 2019–2024. In 2020–2022, IFLA's efforts were focused on carrying out activities, either independently or in cooperation with international partners, aimed at implementing the UN Sustainable Development Goals, developing advocacy, expanding its presence in the work of international organisations and at international meetings (partnership with UNESCO, participation in UN meetings, sessions of the World Urban Forum, etc.). The active use of Internet platforms and resources was observed, the Federation's presence on social media (Instagram, LinkedIn) was expanded, and a new website was launched in 2021. Webinars, teleconferences, news updates on the website, and email correspondence played a significant role in IFLA's communications with its members. The main information platform for supporting the library movement and learning about the experience of libraries around the world is the Library World Map portal, which is constantly updated with new stories. On 17–19 August 2021, the World Library and Information Congress was held online for the first time, reviewing the implementation of the IFLA Strategy 2019–2024 and the relevance of its principles. Considerable attention was paid to the revision and creation of standards: revision of the manifestos of public and school libraries, 2020; approval of the IFLA Recommendations for Educational Programmes in Library and Information Science, 2022. During 2020–2021, the IFLA governance system was

reorganised to increase transparency, efficiency and partnerships; expand regional representation; improve financial and organisational sustainability; create more diverse opportunities for participation; and strengthen support for volunteers.

The main communication platform remained the World Information Library Congress, which resumed its annual holding in 2021 (it was not held in 2020 due to the COVID-19 pandemic). During its work in 2021 and 2022, the annual results of IFLA's activities in implementing its main strategic directions were presented. At the World Information and Library Congress, which took place on 26–28 July 2022 in Dublin, Ireland, Ukraine was represented by Oksana Boyarynova, a member of the Presidium of the Ukrainian Library Association. She spoke at three sessions of the IFLA Congress, introducing the participants to the Ukrainian experience of youth support and leadership development, cooperation of the Ukrainian Library Association with the Ministry of Digital Transformation of Ukraine in the national project to improve digital literacy «Diia. Digital Education», as well as the fate and activities of Ukrainian libraries in the context of Russia's large-scale war against Ukraine.

The study found that IFLA's activities in 2019–2022 demonstrate progress in the implementation of four strategic directions, contribute to the enhancement of the role of libraries in the modern world, more efficient use of their potential, and improve the educational and cultural level of the population.

Keywords: *association, library, congress, international organization, International federation of library associations and institutions, strategy.*

Постановка проблеми. Діяльність окремих бібліотечних установ, а відтак і їх об'єднань, як і інших суб'єктів життєдіяльності країн світу, відчуває на собі вплив багатьох визначальних чинників розвитку сучасного суспільства, до яких належать постійний розвиток інформації як явища, а звідси – опанування вміннями давати собі раду з її змінними та

зростаючими потоками (що є актуальним для фахівців бібліотечної та інформаційної галузі, для освітніх установ, які займаються підготовкою таких фахівців, для пересічних споживачів і користувачів інформаційними ресурсами), новими формами і умовами використання (йдеться про цифровий формат інформаційних ресурсів і віртуальне інформаційно-комунікаційне середовище), необхідність долучитися задля власної безпеки і майбутнього до вирішення глобальних проблем людства, що знайшло своє вираження у сформульованих ООН Цілях сталого розвитку. Глобальний характер сучасних викликів обумовлює необхідність об'єднання зусиль для надання ефективної відповіді. Центром об'єднання зусиль бібліотечних й інформаційних працівників упродовж уже майже 100 років є Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ – неурядова міжнародна організація, членами якої є бібліотеки, національні бібліотечні організації та інформаційні служби.

ІФЛА забезпечує всесвітній бібліотечній спільноті можливість регулярно зустрічатися для обміну думками з широкого кола питань бібліотечно-інформаційного обслуговування, підтримує співробітництво з міжнародними об'єднаннями та організаціями. Період 2019–2022 рр. став новим етапом у діяльності організації, яка провела низку важливих заходів та прийняла стратегічні програмні документи, серед яких: «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 роки» (2019 р., Афіни, Всесвітній інформаційний та бібліотечний конгрес); «Заява про бібліотеки та відкрите та ефективне управління» (2020 р.), яка підкреслює роль бібліотек у прийнятті ефективних державних рішень; проведення у режимі онлайн Всесвітнього бібліотечного та інформаційного конгресу 17–19 серпня 2021 р., який розглянув хід виконання «Стратегії ІФЛА на 2019–2024»; проведення Всесвітнього бібліотечного та інформаційного конгресу 26–28 липня 2022 р., на якому Україну представила член Президії ВГО Українська бібліотечна асоціація (далі – УБА) Оксана Бояринова, повідомивши

учасників Конгресу про російський терор на території України, втрати бібліотек і культурної спадщини України, участь УБА та її партнерів у протидії дезінформації, дільність бібліотек тощо. Отже, організаційні та інформаційні заходи ІФЛА, розгляд основних чинних міжнародних документів організації з проблем бібліотечної сфери є актуальним, сприяє заохоченню високих стандартів бібліотечних послуг та інформації; поширенню передового розуміння цінності бібліотеки та інформаційних служб в умовах інформаційних викликів 20-х рр. ХХІ ст.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема дослідження є цікавою й актуальною, однак, на наш погляд, ще недостатньо висвітлена українськими науковцями. Агаркова В. В., розкриваючи заходи бібліотек, спрямовані на впровадження Глобальних цілей сталого розвитку ООН, згадує основні стратегічні напрями, які були представлені ІФЛА у Стратегічному плані на 2016–2021 рр. (Агаркова, 2018). Коваль Т.М. та Лопата О.М. (Коваль & Лопата, 2020) проаналізували нормативно-правові заходи Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій, спрямовані на адаптацію бібліотек в умовах цифрового суспільства. Частково діяльність ІФЛА висвітлюється науковцем Пашковою В. у роботі, присвяченій проблемам інтелектуальної свободи та доступності інформації в демократичному суспільстві (Пашкова, 2012). Низка статей Прокопенко Л. С. присвячена різним аспектам діяльності ІФЛА, серед яких питання бібліотечно-інформаційної освіти (Прокопенко, 2017; 2015), джерельна база дослідження діяльності ІФЛА (Прокопенко, 2003), міжнародне бібліотечне співробітництво (Прокопенко, 2017), напрями діяльності відділу ІФЛА «Освіта та наукові дослідження» (Прокопенко, 2009), напрями діяльності секції бібліотечних журналів ІФЛА (1978–2005 рр.) (Прокопенко, 2009) тощо. Висвітлюючи питання впливу бібліотечних асоціацій на діяльність бібліотек в умовах глобалізації, Ускова Н.К. та Фоміна С.О. (Ускова & Фоміна, 2021)

підкреслюють значення ІФЛА як найбільш представницької глобальної бібліотечної організації у світі, результатом багатьох років діяльності якої стало, зокрема, включення доступу до інформації до цілі 16.10. Глобальних цілей сталого розвитку ООН; також дослідниками зазначено місію та певні напрями діяльності ІФЛА відповідно до «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 рр.». Стратегічним міжнародним тенденціям розвитку безперервної інформаційно-бібліотечної освіти в проєктах ІФЛА присвячене дослідження Філіпової Л. Я. (Філіпова, 2016). Стисло характеристику основним напрямам і першим результатам «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 рр.» подано в публікації Халецької Л. П. (Халецька, 2022). Отже, наукові публікації українських учених із сучасних проблем діяльності ІФЛА практично відсутні, що підсилює актуальність проведеного дослідження.

Мета статті полягає у висвітленні стратегічних напрямів, ключових ініціатив та діяльності з їх реалізації Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ протягом серпня 2019 – липня 2022 рр.

Виклад основного матеріалу. У серпні 2019 р. в Афінах відбувся Всесвітній інформаційний та бібліотечний конгрес (WLIC) ІФЛА. На ньому був наданий щорічний звіт організації за 2018 р., а також представлена «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 роки», що позиціонується як важлива віха «на шляху від бачення до стратегії та дії» (IFLA Strategy 2019-2024: 2). Основою для переходу від «бачення» до дій у межах Стратегії став значний масив даних, зібраних під час реалізації проєкту ІФЛА «Глобальне бачення» (2017–2019 рр.) та створеного в його рамках Банку ідей – спеціального вебсайту для загального онлайн-опитування, за допомогою якого бібліотекарі світу отримали можливість поділитися власними ідеями. Зібрані дані були проаналізовані, представлені Правлінню ІФЛА та слугували головним орієнтиром для Правління під час розробки нової стратегії (IFLA Annual Report 2018: 11).

У відповідності до місії – «надихати, залучати, підтримувати та об'єднувати представників бібліотечного суспільства» – та незмінних цінностей ІФЛА, серед яких: підтримка принципів свободи доступу до інформації, ідей, художніх творів, свободи виразу ідей; переконаність у тому, що для власного соціального, освітнього, культурного, демократичного та економічного благополуччя люди, спільноти та організації потребують універсального та справедливого доступу до інформації, ідей і художніх творів; надання доброякісних бібліотечних та інформаційних послуг забезпечує такий доступ; зобов'язання надати можливість усім членам Федерації без будь-яких дискримінаційних обмежень за статтю, етнічним походженням тощо брати участь і отримувати користь від її діяльності (IFLA Strategy 2019-2024: 3), – сформульовані чотири стратегічних напрями діяльності (IFLA Strategy 2019-2024: 2): зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні; розвиток та вдосконалення професійної практики; об'єднання та зміцнення професійної галузі; оптимізація організації ІФЛА. У межах кожного напрямку виділено чотири ключових ініціативи, що забезпечують основу для проведення заходів, спрямованих на реалізацію Стратегії.

У межах першого стратегічного напрямку «Зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні» ключовими ініціативами є: демонстрація можливостей бібліотек у досягненні Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР); розширення присутності ІФЛА в якості важливого партнера у роботі міжнародних організацій і на засіданнях міжнародного рівня; співробітництво з бібліотечними асоціаціями з метою виявлення юридичних і фінансових перешкод щодо їх роботи та спонукання до вживання необхідних заходів; формування громадської думки та активна участь у розгляді питань відкритого доступу та бібліотечних цінностей, в тому числі інтелектуальної свободи та прав людини (IFLA Strategy 2019-2024: 4).

Другий стратегічний напрям «Розвиток та вдосконалення професійної практики» передбачає реалізацію наступних ключових ініціатив (IFLA Strategy 2019-2024: 5):

- розробку, передання та розповсюдження ключових ресурсів та матеріалів, що стимулюють розвиток професії. ІФЛА розглядає себе в якості центра авторитетних й оригінальних досліджень і джерел у інформаційно-бібліотечному середовищі;

- регулярне проведення ефективних кампаній, надання інформаційних та інших комунікаційних продуктів для стимулювання та активізації бібліотек;

- розробку стандартів, посібників, інших матеріалів для сприяння розвитку професійної практики, що дозволять бібліотекам адаптуватися до мінливого світу, упроваджувати нові технології, щоб відповідати очікуванням користувачів;

- надання інструментів та інфраструктури (платформ), що підтримують роботу бібліотек для сприяння ефективному наданню послуг та реалізації місій бібліотечних установ.

У межах третього стратегічного напрямку «Об'єднання та зміцнення професійної галузі» пропонуються ініціативи, спрямовані на укріплення бібліотечної сфери для надання високоякісних послуг, які відповідатимуть потребам спільноти та сприятимуть грамотності, інноваціям, збереженню спадщини та доступу до інформації для всіх користувачів: надання оптимальних можливостей для особистого спілкування та навчання; підтримка віртуального спілкування та зв'язків за допомогою інструментів мережевої взаємодії; зміцнення бібліотечної галузі на національному та регіональному рівнях; забезпечення цільового навчання та професійного розвитку (IFLA Strategy 2019-2024: 6).

Четвертий стратегічний напрям «Оптимізація нашої організації» пропонує для реалізації чотири ключові ініціативи, спрямовані на забезпечення стабільного зростання і розвитку ІФЛА за рахунок розширення та диверсифікації складу її членів, посиленню регіональної присутності, активного

залучення членів за допомогою ефективної професійної структури, а також надання можливостей для волонтерської роботи. Такими ключовими ініціативами виступають: забезпечення довгострокової фінансової стійкості та стабільності організації шляхом розробки фінансових стратегій і варіантів для забезпечення стійкого розвитку, основою якого є аналіз потенційних партнерств і здатності використання нових можливостей; ефективна мобілізація людських ресурсів і мереж організації; розширення географічних кордонів ІФЛА, збільшення складу її членів і залучення їх до активної роботи; привернення уваги до діяльності ІФЛА за допомогою ефективних та інноваційних комунікацій (IFLA Strategy 2019-2024: 7).

Важливою частиною реалізації «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки» є реорганізація системи управління ІФЛА. У зв'язку з цим, а також врахувавши ідеї, висловлені в межах проєкту «Глобальне бачення», інформацію, отриману в ході опитування, яке відбулося у жовтні 2019 р., 19 червня 2020 р. Правлінням ІФЛА був опублікований документ, у якому містилася низка пропозицій щодо оновлення її організаційної структури. Вони стосувалися більшої прозорості діяльності ІФЛА, підвищення ефективності та розвитку партнерських зв'язків; розширення регіонального представництва; підвищення фінансової та організаційної стійкості; створення більш різноманітних можливостей для участі; посилення підтримки волонтерів (Gerald Leitner IFLA..., 2020; Draft Proposal, 2020; IFLA GOVERNANCE REVIEW..., 2020). Виявивши проблеми, які характеризують існуючу організаційну структуру Правління, Професійного комітету, Регіональної ради, Стратегічних комітетів, запропоновано ввести зміни в структуру Правління; перейменувати Професійний комітет на Професійну раду, яка буде за своїм статусом дорівнювати Регіональній раді; модернізувати структуру Професійної та Регіональної рад; змінити назву «стратегічний комітет» на «консультативний комітет», кількість основних членів консультативних комітетів,

спосіб їх призначення стандартизувати (Draft Proposal, 2020; IFLA GOVERNANCE REVIEW..., 2020). Результатом опитування членів і волонтерів ІФЛА стосовно розробленого проекту, яке тривало з 22 червня до 14 липня 2020 р., стало схвалення основних напрямів перегляду системи управління ІФЛА. Враховуючи отримані відгуки, питання, пропозиції, ІФЛА підготувала та опублікувала другу версію робочого документа «Проект системи управління ІФЛА. Робочий документ. 11 серпня 2020» (IFLA Governance Proposal Working Paper, 2020). У підсумку було прийняте рішення про внесення правок до Статуту Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ, за яке висловилися більше, ніж 95 % членів Федерації під час проведення позачергової Генеральної Асамблеї ІФЛА в онлайн-форматі під керівництвом Президента ІФЛА Крістін Маккензі та Генерального секретаря ІФЛА Джеральда Ляйтнера 12 лютого 2021 р. (2021 Extraordinary General Assembly). Нова редакція Статуту набула чинності у серпні 2021 р. після закінчення терміну повноважень поточного Правління та комітетів, а також після необхідного перехідного періоду.

2020 р. став першим роком реалізації «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки» і виявився одним із найскладніших і в діяльності ІФЛА, і в діяльності бібліотечної сфери, і в житті та діяльності населення країн світу у зв'язку із тими викликами, які постали внаслідок пандемії COVID-19. Як зазначив Джеральд Ляйтнер, Генеральний секретар ІФЛА, відповіддю на виклики пандемії COVID-19 став перегляд способів досягнення цілей, визначених Стратегією. Була проведена значна робота зі збору, поширення інформації про заходи, вжиті бібліотеками у відповідь пандемію COVID-19. Штаб-квартирою ІФЛА було надано волонтерам віртуальні платформи та підготовлено докладні інструкції для їх ефективного використання, що призвело до значного збільшення їх популярності. Команда штаб-квартири перейшла до віддаленої роботи та забезпечила майже постійну підтримку

членам Федерації. Також були майже максимально задіяні можливості, надані вебсайтом та присутністю в соціальних мережах для ефективного обміну інформацією (IFLA Annual Report, 2020: 13-14).

Відбувся прогрес у реалізації чотирьох стратегічних напрямів діяльності ІФЛА, визначених Стратегією. У межах першого стратегічного напрямку «Зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні» (IFLA Annual Report, 2020: 19) тривала робота з досягнення ЦСР ООН, були спрямовані зусилля на підтримку національної участі у добровільних національних оглядах, які стосувалися виконання ЦСР урядами. Було проведено успішний супутній захід в межах Африканського регіонального форуму зі стійкого розвитку у лютому 2020 р., взято участь у сесіях Всесвітнього форуму міст і досягнуто зазначення у підсумковій декларації зустрічі того, що бібліотеки є постачальниками ключових культурних послуг.

Також ІФЛА взяла участь у роботі міжнародних організацій і на засіданнях міжнародного рівня. Зокрема, спільно з партнерами по кампанії «Культура 2030» (Culture2030Goal) ІФЛА виступила на засіданні Політичного форуму високого рівня ООН зі сталого розвитку (липень 2020 р.), де також були присутні представники президента Генеральної Асамблеї ООН, Всесвітньої організації охорони здоров'я та ЮНЕСКО, підкресливши необхідність інвестицій у бібліотеки та їх включення в стратегії довготривалого розвитку. Співпраця з ЮНЕСКО знайшла свій вияв у спільних зусиллях щодо боротьби з наслідками вибуху в Бейруті у серпні 2020 р., спільних заявах стосовно програми «Пам'ять світу» і пандемії COVID-19, активній участі у щорічному зібранні на підтримку грамотності та Глобального тижня медійної та інформаційної грамотності тощо.

ІФЛА продовжила успішну співпрацю з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності. У цьому контексті зауважено, що заява ІФЛА про необхідність реформ у галузі авторського права для забезпечення безпеки в умовах змін

клімату отримала позитивні відгуки. В умовах зростання важливості наявності можливостей і навичок користування інтернетом, ІФЛА здійснювала публікацію нових досліджень, присвячених включенню бібліотек у стратегії розвитку широкосмугового зв'язку та цифрових навичок, а також забезпечила згадку бібліотек у визначенні терміну «значущий зв'язок», розробленого в рамках ініціативи «Альянс за доступний Інтернет». Ці кроки свідчать про реалізацію ініціатив, спрямованих на формування громадської думки, участь у розгляді питань відкритого доступу.

Приділяючи увагу моральним цінностям, ІФЛА зробила заяву про штучний інтелект, відкритий уряд і права на архівування, надала матеріали для Універсального періодичного огляду Ради з прав людини в Австралії, Бельгії, Грузії, М'янмі, а також для подальших тематичних оглядів. Було опубліковано дослідження про включення бібліотек до національних планів щодо забезпечення гендерної рівності та розвитку відкритого уряду.

Зважаючи на те, що ключовим напрямом адвокаційної роботи є надання підтримки членам Федерації, ІФЛА надала низку рекомендацій, а також зробила внесок у реформи і політичні процеси на національному рівні, приділивши головну увагу інструментам зі сприяння адвокації на місцях.

У межах другого стратегічного напрямку «Розвиток та вдосконалення професійної практики» (IFLA Annual Report 2020: 21), зважаючи на необхідність змін у методах роботи бібліотек у світовому масштабі, основні зусилля ІФЛА сконцентрувалися навколо активного використання інтернет-платформ і ресурсів. Для підтримки бібліотечного руху, ознайомлення з досвідом бібліотек світу головною інформаційною платформою є портал «Бібліотечна мапа світу», яка містить дані з 133 держав. Вона також виступає інструментом аналізу, наприклад, під час підготовки звітів про країни в межах проекту «Розвиток і доступ до інформації» (DA2I) тощо. Було збагачено колекцію оповідей про внесок

бібліотек у реалізацію ЦСР ООН, що надає водночас матеріали для підготовки бібліотечної адвокації. ІФЛА провела низку віртуальних семінарів, присвячених технікам оповіді, щоб заохотити практику надання історій про ЦСР, збільшити кількість асоціацій та організацій-учасників ІФЛА, стимулювати заповнення профілів країн як ключових елементів діяльності за підсумками регіональних семінарів.

2020 р. позначений також переглядом і створенням стандартів ІФЛА. Зокрема, досягнутий прогрес в області перегляду маніфестів публічних і шкільних бібліотек; для підтримки роботи запущений так званий «Простір імен» (Namespaces), який забезпечує доступ до зв'язаних даних, які стосуються різних стандартів ІФЛА.

У 2020 р. відбувся перезапуск Реєстру ризику, у якому було розміщено нову колекцію ресурсів, що нею можуть скористатися для управління ризиками менеджери зі збору даних. Протягом року йшла підготовка до публікації нової редакції Керівництва з відбору цифрового контенту в межах проєкту ЮНЕСКО/PERSIST. Головним інтернет-ресурсом залишився вебсайт ІФЛА. Було розширено його можливості, тривала робота над новим сайтом. Також була розширена присутність Федерації в соціальних мережах, зокрема, за рахунок акаунту в інстаграмі.

Не зважаючи на ускладнення, що виникли внаслідок пандемії, спостерігався прогрес і в реалізації третього стратегічного напрямку діяльності ІФЛА «Об'єднання та зміцнення професійної галузі», особливо завдяки підтримці віртуального спілкування та зв'язків за допомогою інструментів мережевої взаємодії (IFLA Annual Report 2020: 23). Вебінари та телеконференції посіли центральне місце в діяльності ІФЛА. Лише за останній квартал 2020 р. за технічної та комунікаційної підтримки штаб-квартири ІФЛА було проведено 75 зустрічей. Відбувалася підготовка до проведення онлайн WLIC 2021, оскільки у зв'язку із пандемією COVID-19 проведення Всесвітнього бібліотечного та інформаційного

конгресу в Дубліні (Ірландія) 15–21 серпня 2020 р. було скасоване. Тривала робота з підтримки ІФЛА своїх членів на національному рівні. У блозі IFLA from Home зібрані приклади роботи національних асоціацій, секцій ІФЛА, груп за інтересами зі «Стратегією ІФЛА на 2019–2024 роки» з метою збільшення впливу й охоплення. Ознайомлення з можливостями відбувалося за рахунок регулярних повідомлень новин на вебсайті Федерації, а також електронних листів. Відбувалася взаємодія з регіональними офісами та мовними центрами, які продовжують відігравати важливу роль в інформуванні про ІФЛА, залученні нових членів та підтримці вже існуючих.

Четвертий стратегічний напрям «Оптимізація нашої організації» (IFLA Annual Report 2020: 25) також характеризувався певними успіхами у реалізації його ключових ініціатив. Фінансову підтримку діяльності організації було забезпечено завдяки зусиллям членів Федерації, афілійованих членів, підтримці Фонду Білла та Мелінди Гейтс. Про укріплення ролі і репутації ІФЛА серед зовнішніх спонсорів свідчить успішне завершення проектів із Фондом Вікімедіа (допомога бібліотекам використовувати WikiData), Європейським Союзом (розвиток медіаграмотності в бібліотеках). Основою стійкості Федерації є принципи інклюзивного, ефективного та прозорого управління. Протягом року відбувалося обговорення пропозицій стосовно внесення змін до Статуту ІФЛА (результатом якого стало прийняття відповідного рішення 12 лютого 2021 р. під час проведення позачергової Генеральної Асамблеї ІФЛА).

2020 р. позначився, завдяки чіткому плануванню, переходом ІФЛА до віддаленої роботи, підтримки своїх співробітників, які, у свою чергу, допомагали членам Федерації. Було розширено взаємодію з волонтерами. Продовжила роботу мережа центрів ІФЛА зі збереження та консервації, здійснивши публікацію довідкової інформації, а також відповідей на питання відповідної тематики, які найчастіше ставляться.

Окупилися й інвестиції ІФЛА у розвиток системи комунікації завдяки ефективній роботі з вирішення невідкладних проблем, таких, як оголошення про скасування WLIC у квітні або організація першої прямої трансляції засідання Генеральної Асамблеї у листопаді 2020 р. ІФЛА показала здатність проводити багатоетапні компанії (IFLA From Home), організувати перегляд системи управління. Реалізація всіх проектів потребувала збільшення можливостей вебсайту Федерації, розширення її присутності на інших цифрових платформах, щоб охопити всю глобальну бібліотечну галузь і суміжні сфери.

Наприкінці 2020 р. ІФЛА опублікувала «Заяву про бібліотеки та відкрите та ефективне управління» (IFLA Statement on Libraries..., 2020), яка підкреслює роль бібліотек у прийнятті ефективних державних рішень. У ній зазначається, що ефективне, прозоре та інклюзивне управління є передумовою успіху будь-якої політики, спрямованої на покращення життя та покращення суспільства, як це визнається в Цілі сталого розвитку 16. Центральна роль у цьому належить інформації. Інформація допомагає тим, хто здійснює владні повноваження, приймати найкращі рішення від імені тих, ким вони керують; гарантує, що парламенти можуть притягувати уряди до відповідальності та брати участь у законодавчому процесі; дає громадянам ключовий інструмент для залучення до громадського та політичного життя. Підкреслюється важливість бібліотечних установ, які, надаючи основні послуги, допомагають людям отримувати інформацію в тому вигляді, в якому вони цього потребують. Заява пропагує відкритий доступ до публічних даних та інформації шляхом розміщення такої інформації у відкритому доступі, а також до всебічної політики управління, збереження та архівування (Making the Decisions..., 2021). Вона рекомендує відповідальним особам приймати ефективні закони про свободу інформації та працювати разом з бібліотеками над збільшенням обізнаності населення щодо можливостей, які

надають подібні закони. Закликає до вкладення інвестицій у доступ до правової інформації, бібліотечних послуг, бібліотечної освіти, щоб допомогти громадянам відстояти свої права (IFLA Statement on Libraries..., 2020). ІФЛА заохочує своїх членів та інших використовувати цю заяву у своїй власній адвокації (Making the Decisions..., 2021).

Протягом всієї своєї діяльності ІФЛА не припиняє наголошувати на першочерговій важливості забезпечення доступу до інформації. 29 січня 2021 р. ІФЛА опублікувала відповідь на опитування, яке проводить Експертний механізм ООН з права на розвиток (Expert Mechanism on the Right to Development) у зв'язку із вивченням, зокрема, питання взаємодії різних частин права з досягненням ЦСР, зазначивши, що доступ до інформації є пріоритетом для всіх ЦСР (International Federation..., 2021).

Відданість засадничим принципам своєї діяльності та готовність до прогресивних змін ІФЛА продемонструвала, організувавши та провівши перший в історії Федерації онлайн-конгрес 17–19 серпня 2021 р. (IFLA: World Library and Information Congress- Day 1..., 2021; IFLA: World Library and Information Congress- Day 2..., 2021; IFLA: World Library and Information Congress- Day 3..., 2021). Для проведення Всесвітнього бібліотечного та інформаційного конгресу комерційна компанія Delegate Connect розробила спеціальну платформу IFLA WLIC 2021 Conference Platform. На цьому майданчику були адаптовані традиційні формати конгресу, а саме: відкриття, закриття, президентські сесії, дискусійні панелі, виставка продукції та послуг для бібліотек, сесія стендових доповідей. Також були запропоновані нові формати: інтерв'ю з експертами, професійні чати. У конгресі взяло участь більше 2 750 зареєстрованих учасників зі 125 країн (WLIC Newsletter..., 2021). Генеральний секретар ІФЛА Джеральд Ляйтнер зупинився на ході реалізації «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки» та актуальності її принципів (New Opportunities..., 2021). Серед представлених ним 20 головних

тенденцій, які впливатимуть найближчим часом на розвиток бібліотечної галузі, шляхом голосування учасники сесії обрали п'ять найважливіших, а обраний Президент Барбара Лізон дала обіцянку, що ці ідеї будуть розглядатися пріоритетними завданнями під час її майбутнього президентства (2021–2023 pp.) (Libraries building..., 2021):

- віртуальний режим став нормою: надання користувачами переваги віддаленому доступу до бібліотечних послуг ставить під сумнів доцільність фізичного простору та цінність сервісів, що надаються у стінах бібліотеки;

- проблема етнічного та соціокультурного різноманіття сприймається серйозно: зростання усвідомлення існування дискримінації та її наслідків призводить до радикальної трансформації бібліотечних колекцій, послуг та підходів;

- розплата за економічну недалекоглядність: зміна клімату приносить нові загрози для бібліотек та населення, яке вони обслуговують, і змушує вживати радикальних заходів, щоб уникнути великих катастроф у майбутньому;

- безперервна освіта протягом життя: у зв'язку з цим бібліотеки повинні активізувати свою освітню діяльність;

- нерівність посилюється: якщо не будуть вжиті заходи, значна частина населення опиниться за межею бідності, оскільки посилюється розрив між тими, хто має доступ до нових можливостей, створюваних сучасними технологіями, та тими, хто його не має.

Своєрідним підсумком певного етапу діяльності ІФЛА стала Генеральна асамблея, засідання якої відбулося 25 серпня 2021 р. в Королівській національній бібліотеці Нідерландів у Гаазі. На ньому Генеральним секретарем ІФЛА Джеральдом Ляйтнером було представлено представив Річний звіт ІФЛА за 2020 р. (Celebrating success..., 2021).

У 2021 р. відбувся подальший прогрес із реалізації чотирьох стратегічних напрямів діяльності ІФЛА, що засвідчено звітом організації за 2021 р. (IFLA Annual Report 2021: 15-21). У межах першого стратегічного напрямку

«Зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні» ІФЛА взяла активну участь у найбільш важливих міжнародних процесах (IFLA Annual Report 2021: 15), зокрема продовжила роботу з реалізації ЦСР ООН. 2021 р. став рекордним для включення бібліотек у національні звіти щодо впровадження ЦСР на Політичному форумі високого рівня ООН, що підкреслює зростаюче визнання бібліотек у якості партнерів для розвитку. Відбулося подальше зміцнення відносин ІФЛА з ЮНЕСКО завдяки тісній співпраці над переглянутим Маніфестом ІФЛА-ЮНЕСКО про публічні бібліотеки (який був завершений у 2022 р.), переглянутому змісту ЮНЕСКО-PERSIST (Platform to Enhance the Sustainability of the Information Society Transglobally – Платформа для підвищення стійкості інформаційного суспільства в глобальному масштабі: спільний проєкт UNESCO, IFLA, ICA та інших партнерів щодо вирішення глобальних актуальних питань збереження цифрової інформації у відкритому доступі, пов'язаних із стратегіями, технологіями, проблемами вибору та обов'язками) «Керівні принципи відбору», а також завдяки провідній ролі ІФЛА в заходах, пов'язаних з Конвенцією ЮНЕСКО 2005 р. «Про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження». У Всесвітній організації інтелектуальної власності ІФЛА тісно співпрацювала з партнерами в обґрунтуванні практичних змін до законів про авторське право для бібліотек, а також у підтримці національної адвокації.

Спостерігалось зростаюче визнання ІФЛА у сфері управління інтернетом, зокрема, вона отримала запрошення взяти участь в основних сесіях Форуму Всесвітнього саміту з питань інформаційного суспільства, стала постійним учасником Форуму з управління Інтернетом. У цьому контексті ІФЛА взяла на себе провідну роль у підготовці нових звітів про вплив публічного доступу до інтернету в бібліотеках, а також про місце бібліотек у стратегіях розвитку широкосмугового доступу.

У 2021 р. ІФЛА долучилася до нових напрямів адвокації, включно з участю в численних заходах у COP26 у Глазго (Конференція ООН зі зміни клімату 2021 р.), підготовці до G20 зустрічі міністрів культури та зустрічі мерів міст світу U20 (U20 об'єднує мерів найбільших міст G20, щоб надати інформацію для дискусій національних лідерів на G20). ІФЛА зробила внесок у зміцнення зв'язків з організаціями місцевого самоврядування, особливо через Культурний саміт UCLG (United Cities and Local Governments – Об'єднані міста та місцеві влади – міжнародна організація, що об'єднує міста, місцеві та регіональні органи влади і муніципальні асоціації по всьому світі, та займається представництвом та захистом інтересів органів місцевого самоврядування на світовій арені) у вересні 2021 р., враховуючи ключову роль місцевої влади у прийнятті рішень щодо майбутнього бібліотек.

Нові перспективи пов'язано із запуском ІФЛА своїх регіональних комітетів (Regional Division Committees – RDC) у серпні 2021 р. Однією з підвалин зростання ефективності діяльності ІФЛА в 2022 р. визначено перше дослідження «Регіональні пріоритети ІФЛА в галузі адвокації», яке містить інформацію про ключові проблеми бібліотек у різних частинах світу, як з точки зору політики, так і з точки зору розвитку навичок розвитку.

У 2021 р. продовжився розвиток починань минулого року в межах другого стратегічного напрямку «Розвиток та вдосконалення професійної практики» (IFLA Annual Report 2021: 17). Зросла кількість країн, представлених у Бібліотечній мапі світу. Додано нові історії про ЦСР, які містять конкретні приклади того, як бібліотеки допомагають у їх досягненні.

Ключовою подією 2021 р. став запуск нового вебсайту ІФЛА. Він більшою мірою орієнтований на потреби волонтерів і новачків ІФЛА, пропонує привабливішу платформу для доступу до роботи користувачів. Новий вебсайт також став наріжним каменем для інших змін у способах обміну інформацією, зокрема для нового репозитарію ІФЛА і поточної

діяльності, спрямованої на спрощення роботи членів з ІФЛА. Подальші послуги та функції додаватимуться й надалі у 2022 р.

2021 р. став роком розробки низки нових стандартів ІФЛА, а також другого видання Керівництва ЮНЕСКО з відбору контенту для PERSIST. Цього року відбулося повне впровадження програми «Простір імен», яка полегшує роботу бібліотекарів по всьому світу зі стандартами ІФЛА. Також відбулися важливі оновлення ресурсів, що пропонуються в Реєстрі ризиків ІФЛА, спрямовані на надання більш потужної підтримки бібліотекам у їхній роботі зі збереження спадщини.

У 2021 р. ІФЛА у реалізації третього стратегічного напрямку діяльності ІФЛА «Об'єднання та зміцнення професійної галузі» зосередилася головним чином на втіленні у життя реформи управління, відповідно до якої існуючі регіональні секції ІФЛА були перетворені на відділи, очолювані комітетами регіональних відділів, до яких приєдналися нові відділи для регіонів Близького Сходу та Північної Африки, Європи та Північної Америки (IFLA Annual Report 2021: 19). Роботу регіональних відділів контролює нова Регіональна рада ІФЛА, голова якої входить до складу Керівної ради. Регіональні відділи включилися в роботу з розробки планів дій, що охоплюють адвокацію та інформаційно-просвітницьку діяльність, виконуючи зобов'язання Глобального бачення ІФЛА щодо забезпечення того, щоб робота Федерації ефективно реагувала на регіональні потреби.

Значні зусилля ІФЛА були спрямовані на розвиток нових потужних комунікацій. Традиційно, з метою зміцнення або налагодження як професійних, так і особистих зв'язків, протягом року ІФЛА пропонувала можливості для навчання: організацію формальних вебінарів та тренінгів, а також простих розмов та обміну думками. Наймасштабнішим об'єднуючим заходом для професіоналів галузі став Всесвітній бібліотечний та інформаційний конгрес ІФЛА, який вперше відбувся віртуально (про нього йшлося вище). Його проведення було продумане таким чином, щоб Конгрес став максимально

інклюзивним, контент був організований у різний час, щоб задовольнити різні частини світу, вартість реєстрації була надзвичайно низькою. Завдяки цим чинникам захід допоміг у відновленні старих зв'язків і налагодженні нових. Ключовою подією року став запуск нового веб-сайту ІФЛА; подальшого розвитку отримала присутність Федерації в соціальних мережах, зокрема в Instagram і LinkedIn; жовтень 2021 р. позначений запуском щомісячного Інформаційного бюлетеня ІФЛА, у якому представлено огляд роботи Федерації як для інформування існуючих членів, так і для ознайомлення потенційних членів та всіх, хто цікавиться роботою бібліотек у широкому сенсі.

Зусилля ІФЛА також були спрямовані на подальший розвиток пропозицій щодо підтримки сторітелінгу для адвокації: були проведені семінари та презентації, спрямовані на розбудову потенціалу. Також відбувалася робота з просування Стратегії ІФЛА як керівництва та інструменту для розробки сильніших стратегій на національному та регіональному рівнях. Успіхи у цьому напрямку засвідчені серією статей і дописів «IFLA From Home».

Спостерігався поступ і у реалізації ключових ініціатив четвертого стратегічного напрямку «Оптимізація нашої організації» (IFLA Annual Report 2021: 21). У 2021 р. ІФЛА вітала свого першого безпосередньо обраного скарбника Перрі Морі як члена Керівної ради на чолі з новообраним президентом Барбарою Лізон. Фінансову підтримку діяльності організації продовжив надавати Фонд Білла та Мелінди Гейтс. Поряд з цим, можливості розвитку діяльності Федерації були забезпечені фінансуванням Європейським Союзом роботи з медіаграмотності, а також участю ІФЛА в якості партнера у програмі «Права на знання 21» (Knowledge Rights 21 Programme – KR21), що має на меті зміцнення потенціалу з адвокації авторського права, завдяки щедрості Фонду Аркадії (благодійний фонд Лісбет Раузінг та Пітера Болдуїна, який підтримує роботу зі збереження культурної спадщини та

екосистем, що перебувають під загрозою зникнення, а також сприяє доступу до знань). Ця програма спрямована на внесення змін у законодавство і практику по всій Європі, що зміцнять право кожного на знання. Вона ґрунтується на переконанні про необхідність знань для освіти, інновацій та участі в культурному житті, а тому кожен повинен мати доступ до них, зокрема, через бібліотеки, архіви та в цифровому форматі, і користуватися ними.

Оновлення структури Професійного відділу мала своїм позитивним наслідком надання більшої підтримки волонтерським групам, а комітети регіональних відділів отримали чіткий мандат налагоджувати зв'язки з бібліотеками в різних куточках світу та співпрацювати з ними.

Протягом 2022 р. тривала робота Федерації з реалізації головних напрямів її діяльності відповідно до «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки». Проміжні підсумки роботи секцій були представлені на Всесвітньому інформаційному та бібліотечному конгресі (WLIC 2022), який відбувся 26–28 липня 2022 р. у Дубліні, Ірландія. На Конгресі були присутні 2000 делегатів зі 100 країн світу (WLIC 2022: Day one highlights), які були залучені до участі у 160 сесіях, виставці бібліотечних технологій, стендових доповідях, бібліотечних турах (The IFLA World Library..., 2022). Серед представлених напрацювань ІФЛА можна виокремити наступні.

Спеціальний семінар Секції освіти і навчання ІФЛА (SET) був спрямований на залучення професіоналів у галузі LIS (library and information science/studies), викладачів, студентів, асоціацій та зацікавлених осіб до використання нещодавно затверджених «Рекомендацій ІФЛА для освітніх програм з бібліотечної справи та інформології» (квітень 2022 р.). Вони замінюють «Рекомендації ІФЛА для професійних бібліотечних/інформаційних освітніх програм» 2012 р. Нові настанови, які тепер є стандартом ІФЛА, слугують основою для розробки освітніх програм з бібліотекознавства та інформології і сприяють підвищенню якості відповідних

освітніх програм на рівні бакалаврату, магістратури або безперервної освіти. Засновані на принципах рівності, різноманітності, інклюзивності та доступності, нові рекомендації будуть цікавими для керівництва освітніх програм з інформології, викладачів, студентів, фахівців-практиків, урядовців, професійних організацій та інших зацікавлених сторін, які мають відношення до знань і навичок, очікуваних від професіоналів у галузі інформології (WLIC 2022: Day one highlights).

Група спеціальних інтересів «Нові професіонали» (New Professionals Special Interest Group – NPSIG) ІФЛА провела спеціальний інтерактивний семінар з використання програм з відкритим вихідним кодом, які допомагають користувачам створювати цифровий контент. Учасники дізналися, як створювати, використовувати і ділитися деякими мультимедійними продуктами, такими як короткі анімації, рекламні відеоролики і трейлери до відеокниг. Також обговорювалося поширення синтетичних медіа-додатків, що використовуються для маніпулювання аудіовізуальним контентом – інструментів, які застосовуються для поширення неправдивої інформації або дезінформації та створення глибоких фейків; приділена увага питанням розвиватку навичок оцінки та перевірки інформації (WLIC 2022: Day one highlights).

Спеціальна сесія, спонсором якої виступила Секція бібліотечної історії ІФЛА, була присвячена глибокому зануренню в історію ІФЛА напередодні 100-річчя з дня її заснування. Була представлена презентація колишнього Генерального секретаря ІФЛА Пітера Лора під назвою «До сторіччя ІФЛА: історичні джерела і теми», в якій визначено багато опублікованих і неопублікованих джерел для дослідження. До 2027 р. планується випустити відредагований том глав з історії ІФЛА (WLIC 2022: Day one highlights).

Відбулися: тренінг з адвокації; дискусії на тему лідерства в бібліотечно-інформаційній сфері; обговорення 5-ти ключових

тенденцій для бібліотек, визначених на сесії новообраного Президента 2021 р. Під час останньої дискусії учасники розглянули вплив Covid-19 на нерівність та сталість у відповідних секторах, а також те, чого вони навчилися і що можуть застосувати для кращого вирішення цих питань. Серед основних дискусійних питань були важливість адвокації, локалізація видавничої справи та екологічні наслідки масового оцифрування та зберігання даних (IFLA WLIC 2022: Day two highlights). Окремі сесії були присвячені роботі бібліотек з ЦСР, представленню оновленого «Маніфесту ІФЛА-ЮНЕСКО про публічні бібліотеки», опублікованого і схваленого ЮНЕСКО та Керівною радою ІФЛА (18 липня 2022 р.), висвітлено його потенціал для адвокації на місцевому та національному рівнях (IFLA WLIC 2022: Day two highlights).

Слід зазначити, що Україна була представлена на WLIC 2022 Оксаною Бояриною, членкинею Президії ВГО Українська бібліотечна асоціація (далі – УБА). Її участь стала можливою завдяки спеціальному гранту від проєкту #EU4CULTURE, підтримці ІФЛА та Асоціації (The IFLA World Library..., 2022). Оксана Бояринова виступила на трьох сесіях Конгресу ІФЛА. Під час першого виступу, який відбувся на запрошення Президента CILIP Ніка Пула на сесії «Розширення можливостей лідерів бібліотек і різноманітності у всьому світі», Оксана Бояринова розповідала про український досвід підтримки молоді та розвитку лідерства УБА та її Молодіжною секцією. Другий виступ відбувся на Спеціальній сесії для бібліотечних асоціацій світу. Серед шести найкращих історій Оксаною Бояриною було представлено й успішний досвід співпраці ВГО УБА з Міністерством цифрової трансформації України у національному проєкті з підвищення цифрової грамотності населення «Дія. Цифрова освіта». Під час виступу вона наголосила на важливій ролі бібліотек-Хабів цифрової освіти (The IFLA World Library..., 2022). Наймасштабніший виступ відбувся 28 липня у День Державності України. Це був третій день роботи Конгресу і

його перша сесія мала назву «Європейські бібліотеки в умовах війни: відповідь на кризу в Україні». Сесію проводив Європейський регіональний відділ ІФЛА (EURDC), і вона була присвячена тому, як бібліотеки та бібліотечні асоціації можуть підтримати колег в Україні. Голова EURDC Стюарт Гамільтон представив роботу EURDC та членів його комітету. Оксана Бояринова розповіла про вплив конфлікту в Україні на сьогоднішній день. Делегати вшанували хвилиною мовчання всіх тих, хто втратив життя через війну. Оксана Бояринова повідомила, що станом на 28 липня 2022 р. – 155-й день конфлікту – було зруйновано понад 60 бібліотек, сотні інших пошкоджено (IFLA WLIC 2022: Day three highlights). Вона розповіла про терор, який здійснює Росія на території України, втрати бібліотек і культурної спадщини України, участь УБА та її партнерів у протидії дезінформації, діяльність бібліотек, які поряд із культурною й освітньою перебрали на себе важливу соціальну функцію (The IFLA World Library..., 2022). УБА також допомагає переселенцям, пропонуючи ресурси, тренінги та послуги, щоб допомогти тим, хто перемістився внаслідок конфлікту, особливо дітям (IFLA WLIC 2022: Day three highlights). Ісмет Овчіна з Університету Боснії і Герцеговини, розповів про втрати і руйнування бібліотек у своїй країні під час Боснійської війни, поставивши запитання: «Чому знову?». Тон ван Віммерен розповів про зусилля EBLIDA, спрямовані на підтримку біженців, переміщених з України, і звернувся до всіх делегатів із закликом надати їм допомогу. Було зазначено, що пожертви можна зробити через спеціальний сайт і подано посилання на спеціальний фонд для надання фінансової допомоги бібліотекарям, створений УБА (IFLA WLIC 2022: Day three highlights).

Необхідно зауважити позицію ІФЛА стосовно російської агресії та її трагічних, руйнівних наслідків для України. Українські бібліотекарі неодноразово зверталися до ІФЛА із вимогою виключити російські установи з її членів. 21 березня 2022 р. на офіційному вебсайті ІФЛА було розміщено «Відповідь

ІФЛА на ситуацію в Україні» (Відповідь Правління IFLA..., 2022). Відповідь ІФЛА містить наступні тези, що викликають негативну оцінку з боку України та її зарубіжних партнерів: «IFLA визнає, що коли держави ініціюють застосування зброї, жертвами стають звичайні громадяни з усіх сторін», «Правління IFLA обговорила листування та вимоги про виключення російських членів IFLA. Відповідно до Статуту, умов для виключення наразі немає і відсутні необхідні докази того, що поведінка членів є поважною причиною для їхнього виключення» (Відповідь Правління IFLA..., 2022). Пояснення позиції Федерації ґрунтується на підтвердженні своїх цінностей – свободи вираження поглядів, доступу до інформації, високої якості послуг і цінності різноманітності та інклюзивності в усіх формах, – «Тому не може бути наміру виключити чи ізолювати бібліотеки та бібліотекарів за громадянством. Це особливо важливо, коли індивідуальна свобода слова знаходиться під великим особистим ризиком» (Відповідь Правління IFLA..., 2022). В умовах «ситуації» в Україні, «нападів на Україну», «конфлікту» (терміни «війна», «російська агресія» не вживаються) ІФЛА закликає до солідарності з українськими колегами, їх підтримки, вона «не братиме участі в жодних заходах, віртуальних чи фізичних, що проводяться в Російській Федерації до тих пір, поки ситуація не буде вирішена мирним шляхом» (Відповідь Правління IFLA..., 2022). Подібна відповідь була негативно оцінена УБА, яка звернула увагу на те, що «навіть з першого погляду на цей документ складається враження, що Правління IFLA знаходиться під впливом маніпуляційних наративів російської федерації, оскільки на початку йде мова про відповідальність обох сторін та жертви цивільного населення з усіх боків» (Відповідь Правління IFLA..., 2022). Про солідарність з Україною, зокрема, УБА, яка 7 квітня 2022 р. на своїй сторінці у фейсбуці розмістила заяву із закликом блокувати будь-які відносини з російськими бібліотекарями, бібліотеками, бібліотечними об'єднаннями, свідчать підписи, які поставили

під цією заявою поряд з українськими бібліотечними працівниками представники Польщі, Німеччини, США, Ізраїлю, Канади, Данії, Латвії, Литви, Естонії, Грузії та інших країн (Библиотекари!..., 2022). Під час виступу Оксани Бояринової 28 липня 2022 р. на сесії Конгресу ІФЛА, польські колеги ще раз звернулись до Правління IFLA про виключення російських установ з членів IFLA (The IFLA World Library..., 2022).

На постер-сесії Конгресу IFLA завдяки Національній бібліотеці Польщі Україна представила постер про українські бібліотеки в період війни (2014–2022), який створили працівники Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Польські колеги надали підтримку з розроблення, розміщення та друку постеру, а також у організації поїздки представниці Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського Тетяни Батанової на Конгрес (The IFLA World Library..., 2022).

В останній день роботи Конгресу співробітниками відділів ІФЛА та запрошеними спікерами було приділено увагу питанням цілей, структури та повсякденної роботи Центрів збереження та консервації ІФЛА: учасники підкреслили регіональні та культурні нюанси, які можуть впливати на їхню роботу, а в дискусіях з аудиторією наголосили на нагальній потребі співпраці з іншими установами, такими як музеї, архіви та освітні заклади, для забезпечення збереження та охорони важливих і цінних колекцій; розглянуто розвиток і відповідні бібліотечні заходи, спрямовані на забезпечення прав, кодифікованих у статті 19 Загальної декларації прав людини («Кожна людина має право на свободу переконань і на вільне їх вираження...»), та їх взаємодію з іншими ключовими фундаментальними правами. З останнього питання було представлено кілька презентацій; було обговорено вплив пандемії на бібліотеки та послуги доступу до інформації, а також ініціативи, спрямовані на пошук рішень, вплив національних та міжнародних політичних проблем і криз на

бібліотекарів, бібліотеки та доступ до інформації, цензуру, маніпуляції з інформацією, дезінформацію та інформаційне забруднення (IFLA WLIC 2022: Day three highlights).

Під час заключної сесії Президент ІФЛА Барбара Лизон говорила про важливість побудови стійкої федерації, зосереджуючись на майбутньому, а також створюючи інфраструктуру, яка підтримує нових лідерів і нові ідеї для процвітання (IFLA WLIC 2022: Day three highlights).

Загальні підсумки діяльності ІФЛА у 2022 р. будуть представлені у річному звіті, що міститиме також аналіз поступу на шляху реалізації чотирьох стратегічних напрямів.

Висновки. Отже, Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ є потужною неурядовою міжнародною організацією, яка відіграє важливу роль у процесах міжнародного порозуміння та співпраці. Вона представляє інтереси надавачів бібліотечних та інформаційних послуг та їхніх користувачів, бібліотечну та інформаційну професії в цілому. Реалізація стратегічних напрямів та ініціатив організації буде сприяти підвищенню ролі бібліотек в сучасному світі, більш ефективному використанню їх потенціалу, підвищенню освітнього та загальнокультурного рівня населення. Діяльність ІФЛА протягом 2019–2022 рр. засвідчує поступ у реалізації чотирьох напрямів діяльності, визначених у «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 роки»: зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні; розвиток та вдосконалення професійної практики; об'єднання та зміцнення професійної галузі; оптимізація організації ІФЛА. Найвиразнішими кроками цих напрямів в стали реорганізація системи управління ІФЛА (2020–2021 рр.); постійна робота з досягнення ЦСР; співпраця з міжнародними організаціями (ООН, ЮНЕСКО, Всесвітня організація інтелектуальної власності, ЄС тощо); активне використання інтернет-платформ і ресурсів, зокрема, запуск нового вебсайту (2021 р.), присутність Федерації в соціальних мережах Instagram і LinkedIn; перегляд і створення стандартів (перегляд маніфестів

публічних і шкільних бібліотек, 2020; затвердження «Рекомендацій ІФЛА для освітніх програм з бібліотечної справи та інформології», 2022 р.); підтримка адвокації; об'єднання і зміцнення зв'язків між професіоналами бібліотечної галузі зокрема через проведення Всесвітніх бібліотечних інформаційних конгресів (2021 – онлайн, 2022 – офлайн), вебінарів, телеконференцій тощо; забезпечення спонсорської підтримки та налагодження роботи волонтерів, спільні проєкти з міжнародними фондами (Фондом Вікімедіа, 2020; Фондом Аркадії, 2022). Різноманітність комунікаційних інструментів ІФЛА, відкритий доступ до її ресурсів створюють для бібліотечних асоціацій різних країн можливості постійного розвитку, обміну досвідом, оволодіння актуальними практиками бібліотечної, інформаційної діяльності, що сприятиме зростанню впливовості бібліотек у налагоджування суспільного діалогу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Агаркова В. В. Нова парадигма розвитку бібліотек з урахуванням цілей сталого розвитку суспільства. *Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні* : зб. тез доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф. / [редкол. : Н. В. Федотова (гол. ред.) та ін.]. Миколаїв : МФ КНУКіМ, 2018. Ч. 1. С. 9-14.

2. Библиотекари! Держитесь с Украиной! / Библиотекари! Ура с Украиной! 07 квітня 2022. *Офіційна сторінка УБА у соціальній мережі «Фейсбук»*. URL: <https://www.facebook.com/ula.org.ua/posts/pfbid0QCNSmpoYwjL69D5WQMoZeFSkz2yr9q8eKG41sfpeaxaF7sGzNVLPIgVd4NiKhA8Y1> (дата звернення: 20.03.2023).

3. Відповідь Правління IFLA на ситуацію в Україні, 21.03.2022. *Офіційний вебсайт УБА*. URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5001-vidpovid-pravlinnia-ifla-na-sytuatsiiu-v-ukraini-21-03-2022> (дата звернення: 20.03.2023).

4. Коваль Т. М., Лопата О. М. Нормативно-правові ініціативи Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій щодо адаптації бібліотек до умов цифрового суспільства. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/1090> (дата звернення: 06.03.2023).

5. Пашкова В. С. Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві. Етика бібліотечного працівника: посіб. для тренерів за прогр. підвищ. кваліфікації. Київ : Самміткнига, 2012. 68 с. URL: https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00JZN4.pdf.

6. Прокопенко Л. С. Актуальні питання бібліотечно-інформаційної освіти на порядку денному Секції освіти і підготовки кадрів ІФЛА. *VII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна інформаційнобібліотечна освіта: європейські орієнтири»*: збірник матеріалів / Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. Електрон. вид. Київ : УБА, 2017. С. 19-24. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84467168.pdf> (дата звернення: 06.03.2023).

7. Прокопенко Л. Джерельна база дослідження діяльності ІФЛА. *Вісник Книжкової палати*. 2003. № 7. С. 14-16.

8. Прокопенко Л. С. Міжнародні бібліотечні організації і бібліотечно-інформаційна освіта: діяльність та здобутки. *Інформаційна освіта та професійнокомунікативні технології XXI століття*: зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 10-12 верес. 2015 р. / під заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Одеса, 2015. С. 102-113.

9. Прокопенко Л.С. Міжнародні бібліотечні організації як форма міжнародного бібліотечного співробітництва. *Міжнародна діяльність бібліотек як складова європейського вибору держави* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 22-23 вересня 2016 р.) / М-во культури України, Одес. нац. наук. б-ка ; упоряд. С.Г. Сердюк ; відп. ред. Л.В. Арюпіна ; ред. : Н.Г. Майданюк, І.С. Шелестович. Одеса, 2017. С. 45-48.

10. Прокопенко Л. С. Основні напрями діяльності відділу ІФЛА «Освіта та наукові дослідження». «Соціальні комунікації в стратегіях формування суспільства знань»: у 2 ч. : матеріали міжнар. наук. конф., Харків, 26-27 лют. 2009 р. / [ред. кол. В. М. Шейко та ін.]. Харків : ХДАК, 2009. Ч. 2. С. 144-146.

11. Прокопенко Л.С. Основні напрями діяльності секції бібліотечних журналів ІФЛА (1978 – 2005 рр.). *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність : проблеми науки, освіти, практики* : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., 19–21 трав. 2009 р., м. Київ / М-во культури і туризму України, ДАКККіМ, Ін-т держ. упр. та інформ. діяльн. К., 2009. С. 73-75.

12. Ускова Н. К., Фоміна С. О. Бібліотечні асоціації: вплив на діяльність бібліотек в умовах глобалізації. *Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України)* : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 трав. 2021 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. С. 641-644.

13. Філіпова Л. Я. Стратегічні міжнародні тенденції розвитку безперервної інформаційно-бібліотечної освіти в проектах ІФЛА. *Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 8-9 верес. 2016 р. / М-во освіти і науки України [та ін.]. Одеса, 2016. С. 109-113.

14. Халецька Л.П. «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 рр.»: основні напрями та перші результати. Інформація, комунікація, суспільство 2022 [електронний ресурс] : Матеріали 11-ї Міжнародної наукової конференції ICS-2022. Львів, 2022. С. 59-60. URL: http://skid.lpnu.ua/wp-content/uploads/2022/05/ICS2022_Proceedings.pdf (дата звернення: 06.03.2023).

15. The IFLA World Library and Information Congress 2022: з перших вуст. *Офіційний вебсайт УБА*. URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5034-the-ifla-world-library-and->

information-congress-2022-z-pershykh-vust (дата звернення: 20.03.2022).

16. Celebrating success, looking forward: IFLA General Assembly 2021. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/celebrating-success-looking-forward-ifla-general-assembly-2021/> (дата звернення: 06.03.2023).

17. Gerald Leitner IFLA, Secretary General IFLA. Governance Draft Proposal: No Decision About You Without You. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/ifla-governance-draft-proposal-no-decision-about-you-without-you/> (дата звернення: 06.03.2023).

18. Draft Proposal. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/draft-proposal/> (дата звернення: 06.03.2023).

19. IFLA Annual Report 2018. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/annual-reports/2018.pdf> (дата звернення: 20.03.2022).

20. IFLA Annual Report 2020. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/annual-reports/2020.pdf> (дата звернення: 20.03.2022).

21. IFLA Annual Report 2021. *Official IFLA website*. URL: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2344> (дата звернення: 06.03.2023).

22. IFLA Governance Proposal Working Paper. 11 august 2020. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/documents/gov-working-paper.pdf> (дата звернення: 20.03.2022).

23. IFLA GOVERNANCE REVIEW. No decisions about you without you. First Draft - 19 June 2020. *Official IFLA website*. URL: <https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/files/assets/hq/documents/governance-draft-proposal.pdf> (дата звернення: 06.03.2023).

24. IFLA response to the situation in Ukraine. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/ifla-response-to-the-situation-in-ukraine/> (дата звернення: 20.03.2023).

25. IFLA Statement on Libraries and Open and Good Governance (2020). *Official IFLA website*. URL: https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/libraries-development/documents/ifla_statement_on_libraries_and_open_and_good_governance.pdf (дата звернення: 20.03.2022).

26. IFLA Strategy 2019-2024. *Official IFLA website*. URL: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/25/1/ifla-strategy-2019-2024-en.pdf> (дата звернення: 06.03.2023).

27. IFLA: World Library and Information Congress- Day 1 Highlights! *Official The Librarian Times website*. URL: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-1-highlights/> (дата звернення: 08.03.2023).

28. IFLA: World Library and Information Congress- Day 2 Highlights! *Official The Librarian Times website*. URL: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-2-highlights/> (дата звернення: 08.03.2023).

29. IFLA: World Library and Information Congress- Day 3 Highlights! *Official The Librarian Times website*. URL: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-3-highlights/> (дата звернення: 08.03.2023).

30. IFLA WLIC 2022: Day two highlights. *Official IFLA website*. URL: <https://2022.ifla.org/day-two-summary/> (дата звернення: 10.03.2023).

31. IFLA WLIC 2022: Day three highlights. *Official IFLA website*. URL: <https://2022.ifla.org/day-three-summary/> (дата звернення: 10.03.2023).

32. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). Response 29 January 2021. *Official IFLA website*. URL: https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/files/assets/hq/topics/libraries-development/documents/right_to_development_and_means_of_implementation_-_ifla_response.pdf (дата звернення: 15.03.2023).

33. Libraries building a sustainable future: WLIC 2021 President-elect's session. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/libraries-building-a-sustainable-future-wlic-2021-president-elects-session/> (дата звернення: 08.03.2023).

34. Making the Decisions that Matter Better: IFLA Releases Statement on Open and Good Governance. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/making-the-decisions-that-matter-better-ifla-releases-statement-on-open-and-good-governance/> (дата звернення: 20.03.2022).

35. New Opportunities: Working with the IFLA Strategy for a Strong and United Library Field. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/news/new-opportunities-working-with-the-ifla-strategy-for-a-strong-and-united-library-field/>(дата звернення: 06.03.2023).

36. 2021 Extraordinary General Assembly. *Official IFLA website*. URL: <https://www.ifla.org/general-assembly-2021-extraordinary/>

37. WLIC Newsletter, Issue 10, 19 August 2021. URL: <https://us17.campaign-archive.com/?u=11aa3992359a62bbc70725767&id=b6f04f82dc> (дата звернення: 06.03.2023).

38. WLIC 2022: Day one highlights. *Official IFLA website*. URL: <https://2022.ifla.org/day-one-summary/> (дата звернення: 10.03.2023).

REFERENCES

1. Aharkova, V. (2018). Nova paradyhma rozvytku bibliotek z urakhuvannyam tsiley staloho rozvytku suspil'stva [A new paradigm of library development in line with the goals of sustainable development of society]. *Stan ta perspektyvy rozvytku kul'turolohichnoyi nauky v Ukrayini : zb. tez dopovidey IV Vseukr. nauk.-prakt. konf.* [The state and prospects of development of cultural studies in Ukraine : collection of abstracts of the IV All-Ukrainian scientific and practical conference]. Retrieved from: http://libs.mfknukim.mk.ua/bitstream/123456789/814/1/%D0%90%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_9-14.pdf [in Ukrainian].

2. Bibliotekari! Derzhites s Ukrainoi! / Bibliotekari! Ura s Ukrainoi! (2022). [Librarians! Hang in there with Ukraine! / Librarians! Hooray with Ukraine]. Retrieved from: <https://www.facebook.com/ula.org.ua/posts/pfbid0QCNSmpoYwjL69D5WQMoZeFSkz2yr9q8eKG41sfpeaxaF7sGzNVLpigVd4NiKhA8YI> [in Russian].

3. Vidpovid' Pravlinnya IFLA na sytuatsiyu v Ukrayini (2022). [IFLA Board's response to the situation in Ukraine]. Retrieved from: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5001-vidpovid-pravlinnia-ifla-na-sytuatsiiu-v-ukraini-21-03-2022> [in Ukrainian].

4. Koval', T. & Lopata, O. (2020). Normatyvno-pravovi initsiatyvy Mizhnarodnoyi federatsiyi biblioteknykh asotsiatsiy shchodo adaptatsiyi bibliotek do umov tsyfrovoho suspil'stva [Regulatory initiatives of the International Federation of Library Associations on the adaptation of libraries to the conditions of the digital society]. Retrieved from: <http://conference.nbu.gov.ua/report/view/id/1090> [in Ukrainian].

5. Pashkova, V. (2012). *Intelektual'na svoboda ta dostupnist' informatsiyi v demokratychnomu suspil'stvi. Etyka biblioteknoho pratsivnyka* [Intellectual freedom and access to information in a democratic society. Ethics of a librarian]. Kyiv : Sammitknyha [in Ukrainian].

6. Prokopenko, L. (2017). Aktual'ni pytannya bibliotekno-informatsiynoi osvity na poryadku dennomu Sektsiyi osvity i pidhotovky kadriv IFLA [Topical issues of library and information education on the agenda IFLA Education and Training Sections]. *VII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya «Suchasna informatsiynobibliotekna osvita: yevropeys'ki oriyentyr»: zbirnyk materialiv*. [VII International Scientific and Practical Conference «Modern Information and Library Education: European Guidelines»: collection of materials]. Retrieved from: <https://core.ac.uk/download/pdf/84467168.pdf> [in Ukrainian].

7. Prokopenko, L. (2003). Dzherel'na baza doslidzhennya diyal'nosti IFLA [Source base for the study of IFLA activities]. *Visnyk Knyzhkovoyi palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 7, 14-16 [in Ukrainian].

8. Prokopenko, L. (2015). Mizhnarodni bibliotechni orhanizatsiyi i bibliotechno-informatsiyna osvita: diyal'nist' ta zdobutky [International library organisations and library and information education: activities and achievements]. *Informatsiyna osvita ta profesijnokomunikatyvni tekhnolohiyi KhKhI stolittya: zb. materialiv VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 10-12 veres. 2015 r.* [Information Education and Professional and Communication Technologies of the XXI Century: Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference, Odesa, 10-12 September 2015] [in Ukrainian].

9. Prokopenko, L. (2017). Mizhnarodni bibliotechni orhanizatsiyi yak forma mizhnarodnoho bibliotechnoho spivrobotnytstva [International library organisations as a form of international library cooperation]. *Materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (Odesa, 22-23 veresnya 2016 r.)*. [Materials of the All-Ukrainian scientific-practical conference (Odesa, 22-23 September 2016)] [in Ukrainian].

10. Prokopenko, L. (2009). Osnovni napryamy diyal'nosti viddilu IFLA «Osvita ta naukovi doslidzhennya» [Main activities of the IFLA Education and Research Department]. «*Sotsial'ni komunikatsiyi v stratehiyakh formuvannya suspil'stva znan'*» : u 2 ch. : materialy mizhnar. nauk. konf., Kharkiv, 26-27 lyut. 2009 r. [«Social Communications in the Strategies of Knowledge Society Formation: in 2 parts: materials of the international scientific conference, Kharkiv, 26-27 February 2009] [in Ukrainian].

11. Prokopenko, L. (2009). Osnovni napryamy diyal'nosti sektsiyi bibliotechnykh zhurnaliv IFLA (1978-2005 rr.) [Main activities of the IFLA Library Journals Section (1978-2005)]. *Dokumentoznavstvo. Bibliotekoznavstvo. Informatsiyna diyal'nist' : problemy nauky, osvity, praktyky : materialy VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 19–21 trav. 2009 r., m. Kyyiv*. [Documentary studies. Library science. Information activity: problems of science, education, practice : materials of the VI International scientific and practical conference, 19-21 May. 2009, Kyiv] [in Ukrainian].

12. Uskova, N. & Fomina, S. (2021). Bibliotechni asotsiatsiyi: vplyv na diyal'nist' bibliotek v umovakh hlobalizatsiyi [Library associations: impact on library activities in the context of globalisation]. *Nauka ta suspil'ne zhyttya Ukrayiny v epokhu hlobal'nykh vyklykiv lyudstva u tsyfrovu eru (z nahody 30-richchya proholoshennya nezalezhnosti Ukrayiny ta 25-richchya pryynyattya Konstytutsiyi Ukrayiny) : u 2 t. : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 21 trav. 2021 r.)*. [Science and Public Life of Ukraine in the Era of Global Challenges of Humanity in the Digital Age (on the occasion of the 30th anniversary of the Declaration of Independence of Ukraine and the 25th anniversary of the adoption of the Constitution of Ukraine): in 2 volumes: materials of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 21 May 2021)] [in Ukrainian].

13. Filipova, L. (2016). Stratehichni mizhnarodni tendentsiyi rozvytku bezperervnoyi informatsiyno-bibliotechnoyi osvity v proektakh IFLA [Strategic international trends in the development of continuing information and library education in IFLA projects]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi KhKhI stolittya : materialy IKh Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 8–9 veres. 2016 r.* [Information education and professional and communication technologies of the XXI century : materials of the IX International scientific and practical conference, Odesa, 8-9 September 2016] [in Ukrainian].

14. Khalets'ka, L. «Stratehiya IFLA na 2019–2024 rr.»: osnovni napryamy ta pershi rezul'taty. *Informatsiya, komunikatsiya, suspil'stvo 2022 [elektronnyy resurs]* [«IFLA Strategy 2019-2024»: main directions and first results. *Information, Communication, Society 2022 [electronic resource]*]. Materialy 11-yi Mizhnarodnoyi naukovoï konferentsiyi ICS-2022. [Proceedings of the 11th International Scientific Conference ICS-2022]. Retrieved from: http://skid.lpnu.ua/wp-content/uploads/2022/05/ICS2022_Proceedings.pdf [in Ukrainian].

15. The IFLA World Library and Information Congress 2022: z pershykh vust [The IFLA World Library and Information Congress

2022: first-hand accounts]. Retrieved from: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5034-the-ifla-world-library-and-information-congress-2022-z-pershykh-vust> [in Ukrainian].

16. Celebrating success, looking forward: IFLA General Assembly 2021. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/celebrating-success-looking-forward-ifla-general-assembly-2021/> [in English].

17. Gerald Leitner IFLA, Secretary General IFLA. Governance Draft Proposal: No Decision About You Without You (2020). *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/ifla-governance-draft-proposal-no-decision-about-you-without-you/> [in English].

18. Draft Proposal (2020). *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/draft-proposal/> [in English].

19. IFLA Annual Report 2018. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/annual-reports/2018.pdf> [in English].

20. IFLA Annual Report 2020. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/annual-reports/2020.pdf> [in English].

21. IFLA Annual Report 2021. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://repository.ifla.org/handle/123456789/2344> [in English].

22. IFLA Governance Proposal Working Paper. 11 august 2020. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/documents/gov-working-paper.pdf> [in English].

23. IFLA GOVERNANCE REVIEW. No decisions about you without you. First Draft - 19 June 2020. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/files/assets/hq/documents/governance-draft-proposal.pdf> [in English].

24. IFLA response to the situation in Ukraine (2022). *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/ifla-response-to-the-situation-in-ukraine/> [in English].

25. IFLA Statement on Libraries and Open and Good Governance (2020). *Official IFLA website*. Retrieved from: https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/topics/libraries-development/documents/ifla_statement_on_libraries_and_open_and_good_governance.pdf [in English].

26. IFLA Strategy 2019-2024. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://repository.ifla.org/bitstream/123456789/25/1/ifla-strategy-2019-2024-en.pdf> [in English].

27. IFLA: World Library and Information Congress- Day 1 Highlights! (2021). *Official The Librarian Times website*. Retrieved from: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-1-highlights/> [in English].

28. IFLA: World Library and Information Congress- Day 2 Highlights! (2021). *Official The Librarian Times website*. Retrieved from: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-2-highlights/> [in English].

29. IFLA: World Library and Information Congress- Day 3 Highlights! (2021). *Official The Librarian Times website*. Retrieved from: <https://www.thelibrariantimes.com/2021-august/ifla-world-library-and-information-congress-day-3-highlights/> [in English].

30. IFLA WLIC 2022: Day two highlights. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://2022.ifla.org/day-two-summary/> [in English].

31. IFLA WLIC 2022: Day three highlights. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://2022.ifla.org/day-three-summary/> [in English].

32. International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA). Response 29 January 2021. *Official IFLA website*. Retrieved from: https://cdn.ifla.org/wp-content/uploads/files/assets/hq/topics/libraries-development/documents/right_to_development_and_means_of_implementation_-_ifla_response.pdf [in English].

33. Libraries building a sustainable future: WLIC 2021 President-elect's session. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/libraries-building-a-sustainable-future-wlic-2021-president-elects-session/> [in English].

34. Making the Decisions that Matter Better: IFLA Releases Statement on Open and Good Governance (2021). *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/making-the-decisions-that-matter-better-ifla-releases-statement-on-open-and-good-governance/> [in English].

35. New Opportunities: Working with the IFLA Strategy for a Strong and United Library Field (2021). *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/news/new-opportunities-working-with-the-ifla-strategy-for-a-strong-and-united-library-fiel/> [in English].

36. 2021 Extraordinary General Assembly. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://www.ifla.org/general-assembly-2021-extraordinary/> [in English].

37. WLIC Newsletter, Issue 10, 19 August 2021. URL: <https://us17.campaign-archive.com/?u=11aa3992359a62bbc70725767&id=b6f04f82dc> [in English].

38. WLIC 2022: Day one highlights. *Official IFLA website*. Retrieved from: <https://2022.ifla.org/day-one-summary/> [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті висвітлюються роль, ініціативи та стратегічні напрями діяльності Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (далі – ІФЛА) у 2019–2022 рр. Встановлено, що зазначений період став новим етапом у діяльності організації, яка в цей час провела низку важливих заходів та прийняла стратегічні програмні документи. Так, у 2019 р. на Всесвітньому інформаційному та бібліотечному конгресі в Афінах була прийнята «Стратегія ІФЛА на 2019–2024 роки», в якій були сформульовані чотири стратегічні напрями діяльності: зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні; розвиток та вдосконалення професійної практики; об'єднання та зміцнення професійної галузі; оптимізація організації ІФЛА. У 2020 р. був прийнятий

важливий документ – «Заява про бібліотеки та відкрите та ефективне управління», яка підкреслює роль бібліотек у прийнятті ефективних державних рішень.

Здійснено спробу проаналізувати діяльність Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ з реалізації головних напрямів «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки». Протягом 2020–2022 рр. зусилля ІФЛА концентрувалися на проведенні самостійно чи у співпраці з міжнародними партнерами заходів, спрямованих на виконання Цілей сталого розвитку ООН, розвиток адвокації, розширення своєї присутності у роботі міжнародних організацій і на засіданнях міжнародного рівня (партнерство з ЮНЕСКО, участь у засіданнях ООН, сесіях Всесвітнього форуму міст тощо). Спостерігалось активне використання інтернет-платформ і ресурсів, розширена присутність Федерації в соціальних мережах (Instagram, LinkedIn), у 2021 р. запущений новий вебсайт. Значне місце у здійсненні комунікацій ІФЛА зі своїми членами належало проведенню вебінарів, телеконференцій, повідомленням новин на вебсайті, електронному листуванню. Головною інформаційною платформою для підтримки бібліотечного руху, ознайомлення з досвідом бібліотек світу залишається портал «Бібліотечна мапа світу», яка постійно поповнюється новими історіями. 17–19 серпня 2021 р. вперше у режимі онлайн був проведений Всесвітній бібліотечний та інформаційний конгрес, який розглянув хід виконання «Стратегії ІФЛА на 2019–2024 роки» та актуальність її принципів. Значна увага приділялася перегляду і створенню стандартів: перегляд маніфестів публічних і шкільних бібліотек, 2020; затвердження «Рекомендацій ІФЛА для освітніх програм з бібліотечної справи та інформології», 2022 р. Протягом 2020–2021 рр. відбулася реорганізація системи управління ІФЛА, спрямована на збільшення прозорості її діяльності, підвищення ефективності та розвитку партнерських зв'язків; розширення регіонального представництва; підвищення фінансової та

організаційної стійкості; створення більш різноманітних можливостей для участі; посилення підтримки волонтерів.

Основною комунікаційною платформою залишився Всесвітній інформаційний бібліотечний конгрес, щорічне проведення якого відновилося у 2021 р. (у 2020 р. внаслідок пандемії COVID-19 не відбувся). Під час його роботи у 2021 та 2022 рр. були представлені щорічні підсумки діяльності ІФЛА з реалізації основних стратегічних напрямів. На Всесвітньому інформаційному та бібліотечному конгресі, який відбувся 26–28 липня 2022 р. у Дубліні, Ірландія, Україну представила член Президії ВГО Українська бібліотечна асоціація Оксана Бояринова. Вона виступила на трьох сесіях Конгресу ІФЛА, познайомивши учасників з українським досвідом підтримки молоді та розвитку лідерства, співпраці ВГО Українська бібліотечна асоціація з Міністерством цифрової трансформації України у національному проєкті з підвищення цифрової грамотності населення «Дія. Цифрова освіта», а також долю та діяльність українських бібліотек в умовах російської широкомасштабної війни з Україною.

Проведене дослідження встановило, що діяльність ІФЛА протягом 2019–2022 рр. засвідчує поступ у реалізації чотирьох стратегічних напрямів, сприяє підвищенню ролі бібліотек в сучасному світі, більш ефективному використанню їх потенціалу, підвищенню освітнього та загальнокультурного рівня населення.

Ключові слова: асоціація, бібліотека, конгрес, міжнародна організація, Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ, стратегія.